

celonina), per a 'bossa, butxaca': «veient com li viatjaven los dos rals de la *tasca* ---. — M'has acabat de fer perdre mitja andola» (O. C. II, 128). Argòtic també i manllevat, en l'argot barceloní, en el sentit 'taverna'. El cpt. *tascapà* és italianisme alguerès.

DERIV.: *Tascar* verb a penes existent en català (manca Lab. etc.): només des de NOLLER: «agafà la feyna, comensà a *tascar*, sempre parant l'orella a lo que passava per allí» (La Pap., 50). *Tascat* 'terreny lliure de delme' segons DAG. *Tasquejar*. +*Tascal* 'dret o tribut pertanyent a la *tasca*': «lo *taschal* de Gavà és del Sr. Rey --- que donen el dit *taschal* per l'agrer» a. 1282 (cit. a I, 77a45); «terminata in *taschalibus* Poncii Bernardi», «totum meum *taschale* quod habeo pro franco et libero alodio, loco vocato Dotrera» 1376 (Mar., 82), *InuLC*; «li havien concedit --- el mas d'en J., amb un molí i alguns *tascals*, pertanyents al mas i altres terres; la batllia de tots els censos, rèdits, eixides, *tascals*, i demés drets, que rebia en la parròquia de St. Iscle de Molnell» a. 1289 (Serra Vilaró, *Pinós i Mataplana* III, 231).

1 Si també era mossàrab, i els moros valencians emigrats amb la reconquesta, i els nostres moriscos expulsats, l'estengueren més o menys alterat pel Nord d'Àfrica, em guardaré d'assegurar-ho, no sols perquè ningú ho ha estudiat fins ara des d'aquest punt de vista, sinó perquè els fets allí són lacunars, tèrbols, i dubtosos (potser per superposició amb altres manlleus de procedència indoeuropea). El cas és que Dozy (*Suppl.* I, 44a) dóna un àr. vg. *tasq* per desgràcia deixant en dubte el significat, puix que es limita a remetre a una variant *taqs*, que segons l'egipci Boqtor (I, 49b) vol dir «taxe: taux de l'impôt, somme imposée», també «température, temps, ciel» i alguna altra acc.; el dicc. siríac-àrab de Payne Smith que usa mots vulgars en l'àrab oriental usa l'àr. *taqs* en el sentit de «contribution,impôt», com a equivalent d'un mot siríac que suposo s'ha de llegir *tasqa*. Tenint en compte, però, *taqs* Dozy decideix que és manlleu del gr. *τάξις* 'arranjament, disposició, ordenança, fixació d'un impost' «et non pas d'origine persane». En efecte també existeix en persa, i allà és *task* (*tisk*) «a tax upon lands, tribute exacted» (Steingass, 815), que molts creuen arabisme en persa: en tot cas no deu ser irani genuí, car amb *t* emfàtic no hi escriuen més que els manlleus: del turc, algun d'uropeu, i sobretot de l'àrab. En total, fa l'efecte que això en tot o en gran part ha de ser d'origen llevantí en àrab, més aviat que mossàrab (potser tot són hellenismes?) No obstant convindria que els especialistes ho estudiessin millor.

2 Perquè Diez, que ja vacillava, va pensar també en el cèltic, citant unes formes del celta insular. Per això hi intervingué Thurneysen (*Keltorum.*, 113) mostrant que el gaèl. *taise* 'penyora', 'tresor' es deu a una coincidència (segons sembla hi ha un preverbi *ta*- alternant amb *uo*-, irl. ant. *do-faiscim*); reconeix un ky. *tasg* «census» (sobre el qual no es pronuncia) [potser manlleu del gallo-romànic, que els romanistes farien bé de tenir en compte, com a tes-

timoni indirecte de l'antiguitat del nostre mot; o qui sap si també manlleus sorotàptics directes?]] I acaba: «de tota manera *tâche* deu venir de *TAXICA com *lâcher* de *LAXICARE». És clar que l'interès del celtòleg Thurneysen es limitava a negar l'enllaç amb el cèltic: com a no-romanista, no podia primificar en fon. romànica. — 3 «*Taskaro* yatha ešâ veda nidhînâm» = «like a thief, he knows of treasures», *RigVeda* VIII, 29.6a, parlant de Pusan, espècie de Mercuri del panteó brahmànic. — 4 Altrament sembla que el mateix Jokl ja va tenir alguna intuïció d'aquesta connexió entre l'esl. *taskati* i el romànic *tasca*, car en *IdgFgn.* 1910, 322, suggeria origen eslau del a.-al. ant. *taska* 'sarro' (i, si no m'enganyo, la idea ha trobat alguns ecos en Jan de Vries, *Alt-nord. Etym. Wb.*).

Tasca de la mar, V. *tascó*

TASCÓ, 'cuny', mot cat. i occità, germà de l'arag. i gc. *tasca* 'gleva, terròs', cast. i port. *tascos* 'estopa espadada de cànem o lli', gall. *tascon*, *tasca*, 'espadadora', cast. *atascar* 'embussar': mots afins al cèltic gàlata *τασχος* 'permòdol', 'clavilla', 'estaca'; com que en cèltic no té etimologia indoeuropea, no és segur que allí ni en les llengües romàniques sigui d'origen pròpiament cèltic, i no del vell substrat occidental, car ja consta *tasconium* 'certa argila compacta' com a ibèric a l'Antiguitat i l'element TALSKO- està molt estès en l'onomàstica proto-hispànica. □ 1.ª doc.: fi S. XIII.

En el doc. de 1299 de Corbins (Segrià) s'ha llegit «una maça de fe<r>re e tres *toscons* e un perpal e cinc reylls e cinc exades e un legó» (BABL VI, 71, potser s'ha de llegir *tescons*, com explico a LLEGÓ, vol. v, lín. 7 de l'article). En tot cas hi ha «unum *tascon ferri*» en un doc. ross. de 1363 (VI, 95, i R. 369), *InuLC*. Consta que era corrent usar-lo en comparacions agrimensores: «camp a forma de *tascó*, que tenia en la punta 10 peus de ample, en l'altre cap 20, de llarc per los costats 100: ager *cuneatus*», OPou (*Th. Pu.*, 80).

Bé hem de creure, doncs, que ja tenim el nostre mot en dos antics docs. rossellonesos: «loco dicto *al Tescó*» Millars, a. 1331 (A. 582), i ja «loco vocato *Toscó*» el 1293 (Millars, 23), *InuLC*. El DAG. porta una cita de «un *taschó* de manegar» l'any 1434, i *AlcM* en els anys 1431 i 1464. I seguim trobant-lo sovint en textos més tardans de pertot: a un mestre de cases que ha de fer un pont se li han de donar «maça, parpayls, *taschons* e locradures (?) ffranives (?)» [potser lleg. *ffrancices* o *franyives*, cf. FRONTISSA, i *tancadures* o *clomadures*?], Cardona, a. 1455 (BCEC 1905, 377); «--- els pics --- li deixaren los *tascons* que haurà menester per a tallar dites pedres» CastPna., a. 1555 (cit. a LLOSSAR, § 4).

En la tradició lexicogràfica des de Busa-N. 1507 («*tascó* per a fenre: *cuneus*»), i OPou: «la dastral: *securis*; *tescò*: *cuneus*; lo mas o maça ---»; «DE LA PARET, Y VOCABLES DE EDIFICAR --- los *tescons* de ferro: *cuneus ferreus*»; «axada ---, lo mànec: *manubrium*; lo